

Boekbesprekingen

A.M. Polson. *Periodontal regeneration. Current status and directions.* 225 bl., 268 afb. Chicago: Quintessence Publ. Co., 1994. Prijs \$ 72.00/DM 148,00. ISBN 0 86715 175 7.

Het boek *Periodontal regeneration* behandelt het probleem van de mogelijkheden voor de regeneratie van parodontale weefsels. In de parodontologie draait veel, zo niet alles, om de instandhouding of herstel van aanhechting van bindweefsels aan het worteloppervlak. Immers, verlies van deze aanhechting als gevolg van parodontitis vormt een directe bedreiging voor behoud van het gebitselement.

Met behulp van conventionele parodontale therapie (scaling en rootplaning) krijgt men niet of nauwelijks herstel van aanhechting. Wel kan men de klinische situatie daarmee aanzienlijk verbeteren. Klinisch herstel is echter geheel iets anders en betekent beslist niet dat de bindweefselvezels ook daadwerkelijk weer vast zitten aan het worteloppervlak. Men kan dat overigens alleen met behulp van microscopie beoordelen.

Er zijn nu echter mogelijkheden ontwikkeld om het parodontium te regenereren, zodanig dat er weer nieuw cement ontstaat waarmee nieuwe bindweefselvezels gaan vastzitten aan het worteloppervlak met nieuw alveolair bot. Hoe dat gaat, wordt in dit boek uit de doeken gedaan.

De eerste hoofdstukken zijn gewijd aan het hoe en waarom van de aanhechting, welke factoren bij de regeneratie een rol spelen en welke resultaten daarmee te behalen zijn.

Regeneratie is een biologisch proces, waarbij de bouw en de functie van het verloren gegane weefsel volledig worden hersteld. Om het parodontium te herstellen nadat dit verloren is gegaan tengevolge van parodontitis, moet aan bepaalde voorwaarden voldaan zijn en deze worden beschreven. Ze worden fraai geïllustreerd o.a. aan de hand van een aantal klassieke (transplantatie/implantatie) experimenten. Een voorbeeld: implanteert men het niet-gezonde element in een extractie-alveole van een gezond element, dan ontstaat er geen regeneratie, andersom wel. Een andere belangrijke uitkomst van deze experimenten is dat 'gecontamineerd' wortelcement de parodontale regeneratie verhindert.

Om regeneratie te kunnen verkrijgen moeten er tijdens de wondgenezing diverse processen plaatsvinden, waarbij migratie van 'progenitorcellen' langs het worteloppervlak mogelijk een van de belangrijkste is. Aan de hand van een klinisch/histologische studie laat men zien hoe dat in zijn werk gaat. Tevens wordt uitgebreid ingegaan op de rol van groeifactoren.

Groeifactoren zijn eiwitten die het lichaam aanzetten tot celdeling en groei; nieuwvorming dus. Ze spelen vooral bij de wondgenezing een belangrijke rol, zoals PDGF (Plate Derived Growth Factor), afkomstig van o.a. bloedplaatjes, macrofagen, botmatrix, en TGF- β (Transforming Growth Factor), afkomstig uit o.a. osteoblasten en botmatrix. Men kan deze groeifactoren ook lokaal appliceren, bijvoorbeeld via een gel. Ook deze experimenten worden beschreven. De auteurs hebben ervaringen opgedaan met de combinatie van PDGF en IGF-1. Deze blijkt vooral de bot- en cementvorming te stimuleren. Applicatie daarvan zou in de toekomst weleens deel kunnen gaan uitmaken van de therapie van parodontale regeneratie.

Ten slotte geeft het boek een aantal fraaie klinische voorbeelden van regeneratie en bespreekt het gebruik van zowel resorbabele als niet-resorbabele membranen in aparte hoofdstukken. Ook wordt in een apart hoofdstuk ingegaan op het gebruik van biologische mediators zoals fibronectine.

Ongeveer twintig auteurs hebben aan dit boek meegewerkt

en toch is het overzichtelijk gebleven. Het boek is goed verzorgd, goed geïllustreerd en gedocumenteerd en compact van stijl. Ieder hoofdstuk eindigt met een literatuurlijst.

Iedere tandarts of kaakchirurg die geïnteresseerd is in parodontale therapie, is het boek van harte aan te raden. Voor de parodontologen onder hen is het een must.

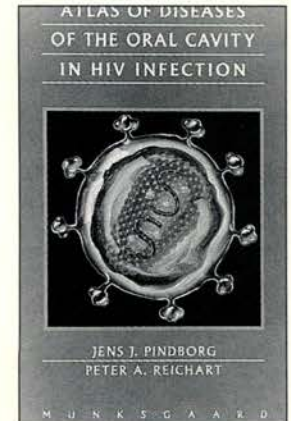
G.L. de Lange, Amstelveen

J.J. Pindborg, P.A. Reichart, red. *Atlas of diseases of the oral cavity in HIV infection.* 152 bl., 110 afb. Kopenhagen: Munksgaard, 1995. Prijs DKK 400,00. ISBN 87 16 11509 0.

In een zeer verzorgde uitgave zijn de meeste HIV-infectie en AIDS voorkomende mondafwijkingen in beeld gebracht en voorzien van een korte tekst. De kleurenfoto's zijn van uitstekende kwaliteit. De tekst is helder geformuleerd en, waar nodig, van enkele literatuurverwijzingen voorzien.

In het inleidende hoofdstuk is vooral aandacht besteed aan de epidemiologie van HIV/AIDS. De wereldwijde getallen van voorkomen zijn tot zeer recent bijgewerkt.

Een fraai maar vooral waardevol boek dat ieder lid van de tandheelkundige professie van harte kan worden aanbevolen.

I. van der Waal, Amsterdam

C. Benjamins. *Psychophysiological measurement of dental anxiety.* 192 pag. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, 1995. Academisch proefschrift. ISBN 90 9008069 4.

In dit proefschrift worden fysiologische processen die samenhangen met angst voor de tandheelkundige behandeling bestudeerd. De keuze van mogelijk fysiologische angstmetingen is beperkt tot de registratie van bloeddruk, hartperiode, huidgeleiding en speekselcortisol. Aangenomen wordt dat de registratie van deze maten zelf niet belastend is.

Na een gedetailleerde bespreking van de literatuur op het gebied van angst voor de tandheelkundige behandeling en de meting daarvan, wordt verslag gedaan van empirisch onderzoek.

Een deel van de studie betreft de verschillen tussen zeer angstigen en niet angstige personen. Alleen de concentratie cortisol in het speeksel bleek te differentiëren tussen beide groepen patiënten. Huidgeleiding bleek alleen te differentiëren wanneer ook de copingstijl in het onderzoek werd betrokken: patiënten met een defensieve copingstijl die weinig angst rapporteren, vertonen een verhoogde elektrodermale activiteit.

In een tweede studie werden matig angstige patiënten onderzocht. Een eenduidig verband tussen de mate van zelf gerapporteerde angst en fysiologische registraties kon niet worden aangetoond. Wel leidt de anticipatie op een tandheelkundige behandeling tot een verlaagde bloeddruk in combinatie met een verhoogde huidgeleiding. Volgens de auteur wijst dit op een sympathische activatie, met een gelijktijdige parasymphatische activiteit (de-activatie). De anticipatie, in combinatie met gewongen lichamelijke inactiviteit, is een belang-

rijke determinant voor de wijze waarop men omgaat met de spanning van een (voorgenomen) tandartsbezoek.

R. J. Spruijt, Amsterdam

M.J. Campbell, D. Machin. *Medical statistics. A commonsense approach*. 2e druk. 189 bl. Chichester: John Wiley & Sons, 1995. Prijs £ 15.95. ISBN 0 471 93764 9.

Op het gebied van de moderne medische statistiek zijn veel Engelstalige leerboeken op de markt verschenen, terwijl er slechts één Nederlandstalig medisch statistisch leerboek is (van Houwelingen et al). Al deze boeken hebben gemeen dat methodologie (opzet van medisch onderzoek) en statistiek (uitwerking van medisch onderzoek) goed met elkaar in verband worden gebracht. Het verschil tussen deze boeken zit in de details die gegeven worden over de statistische formules en de uitleg daarbij.

Het boek van Campbell & Machin kan gekarakteriseerd worden als: weinig formules (voornamelijk in de appendix). Dit zal voor de tandheelkundig georiënteerde lezers zeer welkom zijn. De nadruk ligt vooral op de interpretatie van berekeningsuitkomsten in de medische literatuur, gezien de vraagstelling en de opzet van het onderzoek. De Engelse tekst is gemakkelijk leesbaar en richt zich vooral op medisch geïnteresseerde lezers, die de statistiek in hun vakliteratuur willen (blijven) begrijpen. Ieder hoofdstuk (tien) heeft een aparte paragraaf hierover, namelijk 'points when reading the literature'. Ook behoort bij ieder hoofdstuk een aantal multiple choice vragen met uitwerking.

Het boek begint met een inleiding over gebruik en misbruik van de statistiek, gevolgd door een overzicht van de meest voorkomende onderzoek-'designs'. Het split-mouth-design, erg geliefd in de tandheelkunde, wordt niet besproken. Daarna volgen de klassieke onderwerpen uit de medische statistiek: specificiteit en sensitiviteit, interpretatie van tabellen en figuren, normale verdeling, sd en sem, betrouwbaarheidsintervallen, statistische toetsen en p-waarden, t-test, chi-kwadraattoets, correlatietoets en regressie. Maar ook modernere onderwerpen als odds-ratio's, statistical power en overlevingscurven worden aan de orde gesteld.

Aan specifiek methodologische onderwerpen zijn ten slotte drie hoofdstukken besteed: experimenteel onderzoek (randomised clinical trial), observationeel onderzoek (cohort- en case-control studies) en veel voorkomende valkuilen in medisch onderzoek.

Dit boek lijkt me zeer efficiënt om weggezakte statistische kennis op een moderne manier op te frissen. Er komen geen tandheelkundige voorbeelden in het boek voor, maar de algemene medische voorbeelden zullen door tandheelkundig georiënteerde lezers wel goed te begrijpen zijn.

M.A.van 't Hof, Nijmegen

R.J.M. Gray, S.J. Davies, A.A. Quale. *Temporomandibular disorders: a clinical approach*. 84 bl. Londen: British Dental Association, 1995. Prijs £ 20.00. ISBN 0 904588 440.

Onder deze titel verschenen in 1994 van de hand van bovenstaande auteurs negen artikelen in het British Dental Journal. Deze verhandelingen zijn nu, aangevuld met een aantal hoofdstukken, in boekvorm verschenen.

In heldere stijl wordt een overzicht gegeven van de recente inzichten op het gebied van de Temporomandibulaire Dysfuncties (TMD). De volledig in de materie ingevoerde tand-

arts zal geen nieuwe gezichtspunten ontdekken. Dit boek is bij uitstek geschikt voor de tandarts die zich wil gaan verdiepen in dit deel van de tandheelkunde. Het wordt de lezer daarbij gemakkelijk gemaakt door een heldere lay-out, voorzien van gekleurde kaders met definities, samenvattingen en aanvullende verklaringen. Elk hoofdstuk begint met een opsomming van de te beschrijven onderwerpen en eindigt met een korte samenvatting c.q. een kort slotcommentaar.

Het eerste hoofdstuk beschrijft een voor de tandarts algemeen-practicus hanteerbare indeling van TMD en beschrijft de gerelateerde functionele anatomie van het kaakgewricht.

In de drie volgende hoofdstukken wordt het klinisch onderzoek van het kaakgewricht, de kauwspieren en de occlusie beschreven. In deze klinisch getinte beschouwing ontbreken aanduidingen betreffende reproduceerbaarheid en diagnostische betekenis. Het betreft evenwel in de kliniek geaccepteerde methoden van onderzoek, zoals het meten van de bewegingsuitslagen van de onderkaak, het palperen, het herkennen van parafunctionele tekenen, alsmede het occlusieonderzoek.

In hoofdstuk 5 komen psychosociale aspecten aan de orde, juist voldoende duidelijk om de tandarts opmerkzaam te maken en een al te mechanische benadering van TMD te voorkomen. De vier hierna volgende hoofdstukken betreffen de therapeutische mogelijkheden. Eerst wordt een overzicht gegeven van de verschillende therapiemodaliteiten: counseling, fysiotherapie, farmacologie, spalktherapie, intra-articulaire injecties, functietesten onder narcose, kaakgewrichtschirurgie en de verwijzing.

De volgende twee hoofdstukken zijn gewijd aan spalktherapie en chirurgische therapie. Het therapiegedeelte wordt afgesloten met een hoofdstuk over behandelstrategieën bij de in het eerste hoofdstuk aangeduide symptoomprofielen. Vervolgens worden deze uitgewerkt in patiëntencasuïstiek.

Een apart hoofdstuk is vervolgens gewijd aan hoofdpijn en aan de vraag in hoeverre de tandarts hoofdpijn zou moeten behandelen. Het hoofdstuk is gebaseerd op de classificatie van de International Headache Society en slaagt in de opzet een leidraad te geven onder welke condities de bovenstaande vraag positief beantwoord kan worden.

Het laatste hoofdstuk behelst de verhouding tussen de tandarts algemeen-practicus en een gespecialiseerd centrum: hoe te verwijzen, naar wie en onder welke condities, en de coördinerende rol die de tandarts kan spelen.

De auteurs geven in hun voorwoord aan een gebruiksvriendelijk en laagdrempelig boek te hebben willen produceren. Zij zijn hierin zonder meer geslaagd. Hoewel zij de gemaakte keuzen niet altijd verantwoord, kan worden gesteld dat deze voor het grootste deel overeenkomen met de huidige inzichten. Voor de achterliggende informatie dient de lezer zelf spoorwerk te verrichten, aangezien de auteurs bewust hebben gekozen voor het spaarzaam gebruik maken van referenties.

M.H. Steenks, Groenekan

P. Hescot, E. Roland. *Dental health in France 1993. DMF score for 6-, 9- and 12-year-olds*. 128 bl., geïll. Parijs: French Union for Oral Health, 1994.

In 1987 werd in Frankrijk een onderzoek gestart naar het

voorkomen van tandcariës bij kinderen van zes, negen en twaalf jaar. De aanleiding was het voor het publiek beschikbaar komen van gefluorideerd zout. Een team van 28 tandartsen onderzocht in 1987, 1990 en 1993 in elk van de genoemde leeftijdsklassen een voor Frankrijk representatieve steekproef kinderen.

In het eerste hoofdstuk van het rapport worden ervaringen met de zoutfluoridering beschreven. In 1993 was 41% van het in Frankrijk verkochte zout gefluorideerd. In de jaren daarvoor was dit percentage hoger, maar de import van niet-gefluorideerd zout en reclame voor niet-geraffineerd zout deden het gebruik van gefluorideerd zout dalen.

In tabelvorm worden vervolgens de uitkomsten van het onderzoek van 1993 gepresenteerd en worden de resultaten voor dat jaar vergeleken met de uitkomsten van de eerste en tweede meting. Het blijkt dat de prevalentie van cariës in de zes jaar tussen 1987 en 1993 aanzienlijk daalde. Bij kinderen van twaalf jaar nam het aantal DMFT af van 4,2 tot 2,1. Ter vergelijking: bij Nederlandse kinderen van twaalf jaar nam het gemiddelde aantal DMFT tussen 1987 en 1993 af van ongeveer 2,0 tot 1,2. Een opvallende bevinding was dat in het district Gironde, waar het water van nature tussen 2 en 3 mg fluoride per liter water bevat – meer dan het dubbele van het optimale fluoridegehalte – de DMFT-score ongeveer de helft was van de score voor Frankrijk als geheel. Dat bij deze hoge fluorideconcentratie vaak fluorotisch glazuur werd geconstateerd, is niet verwonderlijk.

Over de vraag in hoeverre de afname van de cariësprevalentie in Frankrijk te danken is aan de introductie van gefluorideerd zout, wordt in het rapport niet gespeculeerd. Onderzoek daarnaar zal moeilijk zijn, omdat een controlegroep waarvoor geen gefluorideerd zout beschikbaar was, ontbreekt. Bij de bespreking van de resultaten geven de auteurs aan dat het gebruik van gefluorideerde tandpasta waarschijnlijk de hoofdoorzaak is van de verbetering. Deze factor wordt ook in andere landen waar de cariësprevalentie afnam, als de belangrijkste oorzaak van de daling genoemd. Fissuurverzegeling, een factor die in Nederland daarnaast ook invloed kan hebben, speelt in Frankrijk geen rol. Deze verrichting wordt vrijwel niet toegepast aangezien er geen financiële vergoeding tegenover staat.

Concluderend kan worden gesteld dat het rapport interessante informatie bevat voor degenen die belangstelling hebben voor uitkomsten van epidemiologisch cariësonderzoek buiten de nationale grens.

H. Kalsbeek, Leiden

J.Th. Lambrecht. *3-D Modelling technology in oral and maxillofacial surgery*. 145 bl., 288 afb. Chicago: Quintessence Publ. Co., 1995. Prijs \$ 140.00. ISBN 0 867 15 287 7.

Met behulp van een computergestuurde freesmachine is het heden ten dage mogelijk de data, verkregen met behulp van computertomografie of magnetische resonantie, om te zetten in een driedimensionaal poly-urethaan, vrijwel waarheidsgetrouw freesmodel.

Na een korte inleiding over de historische ontwikkeling en technische realisatie beschrijft de auteur het gebruik van 3-D modellen in de kaakchirurgie aan de hand van negentien ziektegeschiedenissen. Deze beslaan het gehele vakgebied van implantologie, orthognatische chirurgie, TMJ-beeldvorming, traumatologie, oncologische reconstructieve chirurgie en craniofaciale afwijkingen.

Daar de auteur nauw betrokken was bij de ontwikkeling van de 3-D freesmachine, kon de indicatie tot het gebruik ervan ruim worden geïnterpreteerd. De financieringskosten van het

model beperken echter in de praktijk de indicatiestelling tot de complexere afwijkingen, die moeilijk op een andere wijze in beeld zijn te brengen of waarbij de driedimensionale correctie of reconstructie dusdanig complex is dat het 3-D model onontbeerlijk is voor een goede preoperatieve voorbereiding.

Het is jammer dat de tegenhanger van het freesmodel, het stereolithografisch verkregen model, slechts oppervlakkig wordt genoemd. Als introductie in de materie neemt de auteur de lezer op begrijpelijke wijze mee door het land der driedimensionale mogelijkheden. Voor degenen die reeds vertrouwd zijn met de mogelijkheden van het 3-D model, bevat dit boek vrijwel geen nieuwe informatie.

A.R.M. Wittkamp, Bilthoven

S.K. Thoden van Velzen, P.R. Wesselink, M.J.H. de Cleen, W.R. Moorer, L.B. Peters. *Endodontologie*. 2e, geheel herziene druk. 366 bl., geïll. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum, 1995. Prijs f 178,00. ISBN 90 313 1683 0.

Wanneer een Nederlandstalige tandheelkundige uitgave erin slaagt tot een tweede druk te komen, geeft dat op zich al iets weer van de kwaliteit van het gebodene.

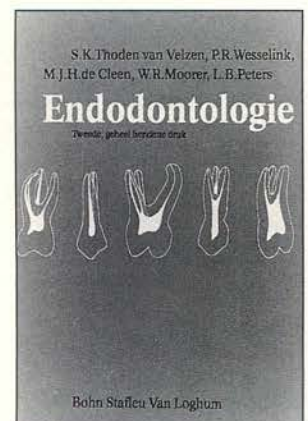
De eerste druk uit 1983 van dit standaardwerk op het gebied van de endodontologie is voor veel studenten en algemeen-practici in Nederland reeds een begrip, maar heeft door zijn pocketuitvoering als deel 14 van de Nederlandse Bibliotheek der Tandheekunde mogelijk nog iets 'onvolwassens' in zich. Het verdient daarom waardering dat de auteurs uit de vakgroep Cariologie en Endodontologie van het ACTA er thans in zijn geslaagd deze 'onvolwassenheid' om te buigen tot een schitterende gebonden uitgave, voorzien van vele uitstekende afbeeldingen.

Omdat de endodontologie in de twaalf jaar tussen eerste en tweede druk een opmerkelijke ontwikkeling heeft doorgemaakt, is de tekst op vele punten aangepast en uitgebreid. Zo is thans veel ruimer aandacht besteed aan de praktijk van de wortelkanaalbehandeling, waarbij ook moderne technieken als de ultrasonische reiniging van het wortelkanaalsysteem, de apexificatie en de warme-guttaperchavulmethodes worden behandeld.

Verder is een nuttig hoofdstuk toegevoegd over de restauratie van endodontisch behandelde elementen en komt ook de chirurgische endodontie in een apart hoofdstuk ruimschoots aan de beurt, waarbij het complementaire karakter van dit onderdeel nog eens goed wordt benadrukt. De plaats ervan in de totale tekst ná een hoofdstuk over evaluatie en behandeling van mislukkingen, is goed gekozen. Jammer is dat in het hoofdstuk over bleken het onderdeel 'vitaal bleken' thans is weggelaten, waardoor een totaalbeeld ontbreekt. Ten slotte is de literatuurlijst aangepast en door plaatsing achterin het boek een stuk overzichtelijker geworden.

Kennis van de inhoud van dit standaardwerk plaatst de endodontie daar waar zij thuis hoort, namelijk in de algemene praktijk, en verkleint het indicatiegebied voor behandeling door endodontische specialisten. Dit boek is dan ook een 'must' voor iedere student tandheekunde, iedere endodontisch geïnteresseerde algemeen-practicus en iedere kaakchirurg.

W. van Welsen, Amsterdam

L.J. Miserendino, R.M. Pick, red. *Lasers in dentistry*. 341 bl., 349 afb. Chicago: Quintessence Publishing Co. Inc., 1995. Prijs £ 72.00. ISBN 0 86715 282 6.

Dit boek geeft een goed overzicht van de stand van zaken op het gebied van lasertoepassingen in de tandheelkunde. De inhoud is verdeeld over vier delen.

In het eerste deel worden de basale eigenschappen van laser besproken. Hierin komen aan de orde de geschiedenis rond de ontwikkeling van de laser, laserfysica, de interactie van laserlicht met weefsel, het effect van lasers op tandweefsels en de pulpa.

In deel twee wordt een aantal praktische overwegingen rond het gebruik van lasers in de tandheelkunde besproken. Er wordt hierbij ingegaan op laser veiligheidsaspecten in de tandartsenpraktijk, opleiding voor lasergebruik in de tandheelkunde en chirurgische technieken.

In het derde deel wordt een overzicht gegeven van de huidige toepassingen van lasers in de tandheelkunde. Gebruik van de Argon-laser voor rootplaning en curettage, behandeling van gingiva-afwijkingen en hemangiomen komen hier onder andere aan de orde. De CO₂-laser kan vooral als lichtmes worden gebruikt. Er kunnen zowel incisies mee worden gemaakt als oppervlakkige weefselverdamptingen mee worden uitgevoerd. In dit deel worden tevens de YAG-laser, Excimerlaser, Holmium YAG-laser, de Neodymium YAG-laser, de Biostimulatie en de Fotodynamische therapie besproken.

In het vierde deel komen huidige technologische ontwikkelingen aan de orde op basis waarvan toekomstige klinische toepassingen worden besproken.

Het boek geeft een goed geordend overzicht over de toepassingsmogelijkheden van lasers in de tandheelkunde. Voor een belangrijk deel gaat het om aandoeningen waarvoor met de bestaande technieken ook goede resultaten kunnen worden bereikt. Daarnaast beschikken lasers over eigenschappen die bestaande methoden niet bezitten. Zij die op dit gebied geïnformeerd willen worden, vinden in dit boek een goed gedocumenteerd overzicht.

J.L.N. Roodenburg, Groningen

H. Stockfish. *The principles and practice of dentofacial orthopaedics*. 527 bl., geïll. Londen: Quintessence Publishing Co. Ltd., 1995. Prijs £ 75.00. ISBN 1 85097 029 7.

Dit boek is een Engelse bewerking van het uit twee delen bestaande Duitse standaardwerk 'Rationelle Kieferorthopaedie' uit de jaren zeventig, van dezelfde auteur.

Het eerste gedeelte van het boek behandelt in vijf hoofdstukken de ontwikkeling van verschillende soorten bimaxillaire myofunctionele apparatuur, uitgaande van de activator in zijn eenvoudigste vorm. Na een beschrijving van de veronderstelde orthopedische werkwijze van deze apparatuur, worden in aparte hoofdstukken achtereenvolgens de activator volgens Bimler, de Funktionsregler van Fränkel, de Kinetor volgens Stockfish en de headgear/plaat-combinatie van Cervera behandeld. De beschrijvingen zijn zeer gedetailleerd en nader gespecificeerd voor toepassingen bij verschillende vormen van malocclusie. De constructie van de afzonderlijke apparaten is duidelijk beschreven als in een handleiding voor de tandtechniek.

Stockfish presenteert deze apparatuur, die vooral in het Duitse taalgebied veel wordt toegepast, als 'het Europese behandelingssysteem', en daarmee als tegenhanger van de Amerikaanse vaste-apparatuurtechnieken. In het tweede gedeelte van het boek wordt een groot aantal patiëntencasus

beschreven. De combinatie van de eerdergenoemde apparaten met het gebruik van vaste apparatuur wordt daarbij nader toegelicht.

De diagnostiek en behandelingsmethodiek van de meest uiteenlopende gelaatsorthopedische en orthodontische afwijkingen komen aan de orde, gecompleteerd met een cephalometrische analyse, apparaatuurontwerp en het uiteindelijke behandelingsresultaat in een consequente volgorde. Het boek heeft hierdoor het karakter van een naslagwerk. Het verdient aanbeveling bij een ieder die praktisch met orthodontie bezig is.

J. Schols, Waalwijk

Recensie-exemplaren

Het merendeel van de hier aangekondigde uitgaven zal nog nader in een van de volgende afleveringen worden besproken.

1. J.P. Okeson. *Bell's orofacial pains*. 5e druk. 500 bl., geïll. Chicago: Quintessence Publishing Co. Ltd., 1995. Prijs DM 128,00/\$ 89.00. ISBN 0 86715 293 1.
2. R.E. Goldstein, D.A. Garber. *Complete dental bleaching*. 165 bl., geïll. Chicago: Quintessence Publishing Co. Ltd., 1995. Prijs DM 148,00/\$ 68.00. ISBN 0 86715 290 7.
3. C. Sieber. *Voyage. Visions in color and form*. 143 bl., geïll. Chicago: Quintessence Publishing Co. Ltd., 1994. Prijs DM 280,00/\$ 140.00. ISBN 0 86715 296 6.
4. L.T. Friberg, G.N. Schrauzer, red. *Status quo and perspectives of amalgam and other dental materials. International symposium proceedings*. 141 bl., 49 afb. Stuttgart: Georg Thieme Verlag, 1995. Prijs DM 98,00. ISBN 3 13 102471 2.
5. J.H.B.M. Willems, N.T.Th. Croon. *De zieke werknemer. Informatieboekje voor de curatieve sector over ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid*. 120 bl. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 1995. Prijs f 39,00. ISBN 90 313 1876 4.
6. K.L. Weerheijm, red. *Zuigflescarrië: een wolf in schaapskleren*. 107 bl., geïll. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum, 1995. Prijs f 89,00. ISBN 90 313 1980 5.
7. K. Sjögren. *Toothpaste technique. Studies on fluoride delivery and caries prevention*. 85 bl., geïll. Göteborg: Göteborg University, 1995. Academisch proefschrift. ISBN 91 628 1615 2. ISSN 0348 6672. *Swed Dent J* 1995; suppl. 110.
8. R.H. Schönfeld. *Das Prüfungswissen der Zahnarzthelferin. Fachkunde und Prüfungsfragen*. 9. vollständig neu bearbeitete Auflage. 219 bl., 331 afb. Hannover: Schlütersche Verlagsanstalt, 1995. Prijs DM 34,00. ISBN 3 87706 421 3.
9. K.H. Figures, D.J. Lamb, red. *Primary and emergency dental care. A practitioner's guide*. 216 bl., geïll. Oxford: Wright/Butterworth-Heinemann Ltd., 1995. Prijs £ 17.99. ISBN 0 7236 1013 4.
10. J.D. Manson, B.M. Eley. *Outline of periodontics*. 3e druk. 305 bl., geïll. Oxford: Wright/Butterworth-Heinemann Ltd., 1995. Prijs £ 22.50. ISBN 0 7236 1018 5.